

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 20/2026-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Lukáčom, Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad, proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 15C/35/2012 z 9. októbra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, priznať mu primerané finančné zadost'učinenie a trovy vzniknuté v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde prebiehal spor o určenie vlastníckeho práva, v ktorom sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalovaného. Sťažovateľ v spore neuspel, pričom rozhodnutím vo veci samej bol úspešným žalobcom 1 a 2 (ďalej len „žalobcovia“) priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania. Nadväzne okresný súd uznesením sp. zn. 15C/35/2012 z 27. júna 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol o výške trov konania tak, že zaviazal neúspešného sťažovateľa k povinnosti nahradiť žalobcom trovy konania v celkovej výške 14 985,80 eur v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podali obe strany sporu sťažnosť. Sťažovateľ v sťažnosti namietal nesprávnu aplikáciu § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pretože vyšší súdny úradník nesprávne vyhodnotil tarifnú odmenu advokáta zastupujúceho oboch žalovaných spoločne. Taktiež namietal priznanie náhrady trov za 21 úkonov právnej služby spočívajúcich v porade s klientom. Tento počet podľa jeho názoru presahuje obvyklý a primeraný rozsah, ktorý by bol objektívne potrebný na vedenie civilného konania tohto typu. Pochybenie vzhladol aj v priznaní náhrady trov konania za niektoré z ďalších úkonov právnej služby.

4. Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol o sťažnosti žalobcov (I. a II. výrok), čiastočne vyhovel sťažnosti sťažovateľa, keď zmenil výrok napadnutého uznesenia vyššieho súdneho úradníka tak, že zaviazal sťažovateľa k povinnosti nahradiť žalobcom trovy konania 11 150,07 eur v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia (III. výrok) a vo zvyšnej časti jeho sťažnosť zamietol (IV. výrok). V dôvodoch rozhodnutia vo vzťahu k výroku III uviedol, že sa stotožnil s argumentáciou sťažovateľa, a preto upravil základnú sadzbu tarifnej odmeny v závislosti od úkonov právnej služby a účinnosti toho-ktorého znenia vyhlášky. Žalobcom nepriznal odmenu za úkon právnej služby – námietka zaujatosti vo vzťahu k predsedníčke senátu v odvolacom konaní, pretože tento úkon neovplyvnil meritórnosť konania a bol neúčelný. Nevyhovel však zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľa založenej na námietkach proti niektorým ďalším úkonom právnej služby vrátane porád žalobcov s ich advokátom, ktoré vyargumentoval v bodoch 25 a 26 napadnutého uznesenia.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že rozhodnutím o výške trov konania došlo k porušeniu jeho práv. Napadnuté uznesenie priznáva žalobcom náhradu trov za sériu úkonov právnej služby označených ako „ďalšia porada s klientmi“, a to spolu 22 porád, ktoré predstavujú 2 052,22 eur. Takto uznaný peňažný nárok protistrany sa premieta do povinnosti sťažovateľa a predstavuje priamy, konkrétny a nútene vynútiteľný zásah do jeho majetku.

6. Advokátska tarifa výslovne odmeňuje úkon „prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom“, pričom „ďalšia porada alebo rokovanie s klientom“ je samostatným úkonom za každú skončenú hodinu. Z toho vyplýva, že základné nastudovanie veci, vysvetlenie postupu a primárne nastavenie procesnej stratégie sa koncentruje do úkonu prevzatia a prípravy. Každá ďalšia porada musí mať samostatnú, preukázateľnú a nevyhnutnú pridanú hodnotu pre vec, inak nespĺňa kritérium účelnosti. Sťažovateľ zdôraznil, že po úvodnom úkone prevzatia a prípravy veci sa zvolený postup zásadne nemenil, ďalšie porady preto neboli potrebné a ani účelné v rozsahu, v akom ich súd priznal.

7. Sťažovateľ si je vedomý, že ústavný súd považuje posúdenie účelnosti porád za vec racionálnej úvahy civilného súdu, avšak táto úvaha musí byť nearbitrárna a sledovať skutočný prínos úkonu k vedeniu sporu. Ak porady len kopírujú už známu stratégiu bez nutnej aktualizácie, nejde o účelné trovy. Za účelné nemožno považovať, ak sa advokát (syn žalobcov) radí s klientmi po každom jednom úkone, najmä ak tieto porady nesmerujú k meritórnemu posunu, ale len k napádaniu

procesného postupu súdu, k opakovaným formálnym podaniam či rozširovaniu už skôr uvedených argumentov. Súdna prax pripúšťa, že súdy môžu nepriznať náhradu trov za porady, ak nepreukazujú samostatnú potrebu a primeranosť dĺžky, prípadne ak ide o repetitívne úkony bez novej informácie.

8. Pri poradách, za ktoré okresný súd priznal žalobcom náhradu trov konania v celkovej sume 2 052,22 eur, absentuje individuálne presvedčivé odôvodnenie o ich účelnosti. Okresný súd bez kritického prieskumu priznal náhradu trov za uvedené porady vo veľkom počte a v rôznych procesných štádiách bez individuálneho odôvodnenia ich potreby a samostatného prínosu pre vedenie sporu. Paušálne akceptovanie porád bez vecne presvedčivého zdôvodnenia je tak podľa názoru sťažovateľa ústavne neakceptovateľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa o porušení jeho práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu priznania náhrady trov konania žalobcom za niektoré z úkonov právnej služby, konkrétne za porady s ich právnym zástupcom.

10. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to ústavný súd považuje za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína nielen svoje postavenie nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ale aj to, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

11. Ak ústavný súd v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, bolo to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018), a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010, IV. ÚS 513/2018).

12. To znamená, že ústavný súd uplatní svoju kasačnú právomoc len v prípade, ak ústavná sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite. Ústavný súd totiž netvorí súčasť sústavy všeobecných súdov, preto ani v situácii, ak existuje aj opačný aplikačný prístup k spornej otázke (konvenujúci predstavám sťažovateľa), nie je jeho názor o správnosti jej riešenia na podústavnej úrovni sám osebe spôsobilý spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia.

13. Po dôkladnom preskúmaní napadnutého uznesenia, ktorým okresný súd čiastočne korigoval výšku priznanej náhrady trov konania na podklade sťažnosti sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa nedopustil takého extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich rozhodovanie o trovách konania, ktoré by predstavovalo porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie a vec by tým posunulo do ústavnoprávnej roviny.

14. Podstatným v danom prípade je, že v označenom konaní bola predmetom napadnutého rozhodnutia výlučne otázka výšky trov konania, t. j. išlo o otázku akcesorickú, ktorá priamo nesúvisela s konaním vo veci samej, pričom námietky sťažovateľa sa obmedzujú len na bežnú polemiku s právnym názorom okresného súdu vo sfére podústavnej právnej regulácie.

15. Sťažovateľ v danom prípade podrobuje kritike záver okresného súdu, ktorý žalobcom priznal náhradu trov za úkony právnej služby – „ďalšie porady s klientom“ – údajne bez toho, aby boli posúdené z hľadiska ich účelnosti.

16. Z dôvodov napadnutého uznesenia však takýto záver nevyplýva. Práve naopak, okresný súd k svojmu verdiktu v tejto čiastkovej otázke dospel na podklade záznamov z porád advokáta s jeho klientmi, z ktorých mal za preukázané, čoho sa porady konkrétne obsahovo týkali. Súčasne ozrejmil, že právna úprava (vyhláška) obmedzuje právneho zástupcu iba v tom, že po sebe nemôžu nasledovať dve takéto porady bez toho, aby medzi nimi bol vykonaný iný úkon, resp. takéto dve porady po sebe môžu nasledovať, ale nie je možné za obe priznať náhradu trov konania. Z uvedeného okresný súd vyvodil, že nemá možnosť paušálne nepriznať trovy za takéto úkony iba z dôvodu, že nedokáže preskúmať, čo presne bolo ich obsahom. Má však možnosť takéto trovy nepriznať v prípade neúčelnosti porady, ktorá však musí byť zrejmalá, nie iba potenciálna či teoretická. V danom prípade dochádzalo k porade vždy pred takmer každým písomným podaním vo veci a pred každým súdnym pojednávaním. Procesné úkony, ktoré po týchto poradách nasledovali boli vždy plné veľmi osobných a intímnych informácií, ktoré sa týkali strán sporu a samotného predmetu sporu. Právny zástupca nemohol disponovať všetkými tými informáciami bez toho, aby sa stretol so svojimi klientmi, ktorí mu museli tieto informácie odovzdať, aby mohli byť použité v právnom kontexte. S ohľadom na to nezistil žiadnu zrejmu bezúčelnosť predmetných porád s klientom, pre ktorú by takéto trovy bolo potrebné nepriznať.

17. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku, ako aj ustanovenia vyhlášky, dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k sporným úkonom právnej služby, za ktoré priznal náhradu trov konania. Všeobecnému súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Táto otázka je vecou úvahy (diskrécie) súdu, ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená. Je pravdou, že pri posudzovaní účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby by bolo vhodnejšie, aby sa okresný súd vyjadril ku každému úkonu zvlášť, avšak v okolnostiach danej veci sa ani spôsob, akým okresný súd reflektoval na argumentáciu sťažovateľa, nejaví ako nepostačujúci. Jeho záver nevybočuje z mantinelov nastavených vyhláškou a opiera sa o záznamy jednotlivých porád, ktoré mal okresný súd k dispozícii a z ktorých vychádzal pri posudzovaní účelnosti jednotlivých porád.

18. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v rámci rozhodovania o výške trov konania za porady (uskutočnené v rámci 13 rokov trvajúceho sporu) uplatnil zákonom daný priestor na uváženie účelnosti trov konania a tieto svoje úvahy primeraným spôsobom odôvodnil. Ústavný

súd nevyučuje, že okresný súd mohol postupovať aj inak, avšak nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti a viedlo by ku kasačnému zásahu ústavného súdu. Ako už bolo načrtnuté, otázka úplne presnej výšky náhrady trov v zásade nemá ústavnoprávny rozmer.

19. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je a ani nemôže byť rozhodovanie o účelnosti trov konania, resp. prepočítavanie trov v „treťom stupni konania“ [obdobne I. ÚS 475/2020 (ZNaU 81/2020)]. Ústavnému súdu v žiadnom prípade neprináleží rozhodovať, za ktoré úkony právnej služby má alebo nemá byť strane sporu priznaná náhrada trov konania, a neprislúcha mu ani prehodnocovať záver všeobecného súdu o (ne)účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby. Jeho úlohou je len posúdiť, či sťažovateľ dostal od okresného súdu náležitú odpoveď na všetky ním uplatnené relevantné námietky.

20. Priznanie náhrady trov konania protistrane v rozpore s predstavou sťažovateľa nezakladá nezákonnosť rozhodnutia, tobôž jeho neústavnosť, ak k takému záveru dospel konajúci súd po dôslednom vyhodnotení jednotlivých úkonov, ktoré následne nachádzajú svoje vyjadrenie v odôvodnení rozhodnutia, čo bol aj tento prípad. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o „neudržateľnosti“ či arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

21. Ústavný súd tak sumarizuje, že okresným súdom aplikovaný postup pri hodnotení rozhodujúcich skutkových okolností veci nezakladá dôvod na jeho výnimočný zásah do napadnutého uznesenia v súlade s právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Nebolo zistené, že by posudzované uznesenie okresného súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, v rozpore (nesúlade) s platnou právnou úpravou týkajúcou sa náhrady trov konania či nedostatočne odôvodnené. Ako už bolo uvedené, vzhľadom na predmet napadnutého uznesenia by zásah ústavného súdu mohol odôvodňovať jedine výnimočný exces v postupe a záveroch uznesenia okresného súdu rozporný so samotnými princípmi spravodlivého súdneho konania, aký v okolnostiach danej veci ústavným súdom zistený nebol.

22. Pretože v danom prípade okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľa o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia nemá opodstatnenie, a tak odmietol jeho ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

23. Z dôvodov ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ odvíja porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy od porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu označených práv hmotného charakteru. Aj v tejto časti preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 9. januára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu